

## IBIS-analyse: Bolivias skat på råstoffer - et forbillede

Af Lisbeth Dina Jensen og Malene Aadal Bo, 5. januar 2011

Printversion  
Share

*Bolivia har vendt et alvorligt og langvarigt underskud på statsbudgettet til et overskud ved at øge skatten på udvinding af naturgas. Landet har med andre ord ophævet ressourceforbandelsen. Og modellen kan med fordel bruges af andre ressourcerige udviklingslande. Det viser en [ny analyse fra IBIS](#).*



Denne store gasledning fører gassen fra Oruru til Bolivias hovedstad La Paz

Foto: Lotte Ærsøe

Mange u-lande har store rigdomme i form af olie, gas og mineraler i undergrunden. Desværre får de som regel alt for lidt ud af dem, og der er endda en tendens til, at lande som er rige på naturressourcer er fattigere end dem, som ingen har.

Rigdommene kommer kun få til gode men koster alle andre dyrt i form af øget korruption, konflikter og negative miljøpåvirkninger. Et fænomen der har fået navnet ressourceforbandelsen.

Selv i de lande, hvor det ikke går så galt, er det helt almindeligt, at naturressourcerne udvindes af internationale selskaber, som sjældent betaler ret meget i skat i landet, og som kun skaber få arbejdspladser. En ordning, som støttes af Den Internationale Valutafond (IMF) og internationale donorer, fordi man forventer, at gunstige vilkår for udenlandske virksomheder vil betyde flere investeringer og højere økonomisk vækst i landet.

### **Bolivia gik sin egen vej**

Trods protester fra netop IMF og donorsamfundet - herunder Danmark - valgte Bolivia i 2005 en anden vej. Regeringen hævdede skatterne på udvinding af landets naturgas. Trods trusler om det modsatte blev alle udvindingsselskaberne i landet og accepterede de nye vilkår, og på få år skete der en firedoblet af indtægterne fra gassektoren og der kom endelig overskud på de hårdt trængte offentlige budgetter, viser analysen.

Bolivias eksempel demonstrerer det økonomiske potentiale i at beskatte råstoffer. Alene Afrika eksporterer for ca. 450 milliarder dollar råstoffer årligt, eller ca. 10 gange så meget som kontinentet får i bistand. Kun en forsvindende lille del af værdien ender i landenes statskasser. Eksempelvis betaler mineselskaber i Afrika typisk kun 3 pct. eller mindre i skat af deres samlede omsætning.

Det faktum, at Bolivia har fundet vej til udvikling gennem øget beskatning, bør ifølge IBIS' generalsekretær, Vagn Berthelsen, give stof til eftertanke. Erfaringerne fra Bolivia sætter spørgsmåltegn ved den politik for udvinding som mange u-lande bliver opfordret til at følge af IMF, Verdensbanken og donorsamfundet.

”Erfaringen fra Bolivia viser, at en markant øget skat på råstoffer kan give økonomisk stabilitet og samtidig være med til at finansiere uddannelse og udvikling. Derfor bør donorsamfundet, herunder Danmark, støtte udviklingslandene i at forhandle de bedst mulige kontrakter med olie- og mineselskaber for at få flest mulige penge i statskassen,” siger Vagn Berthelsen.

Han mener, at Danmark skal gå forrest og udvikle en handlingsplan for støtte til udviklingslandene i at opkræve skatter for udvinding af

deres naturressourcer. Derudover skal Danmark være med til at sikre en større gennemsigtighed i kontrakterne, selskabernes regnskabsaflægning og hvordan regeringerne bruger pengene.

"Det kræver god regeringsførelse i udviklingslandene, hvor dårlig forvaltning og korrupsion ofte er et problem. Men det kræver også god regeringsførelse hos donorerne, som skal sætte hensynet til udviklingslandene over olieselskabernes interesser," siger Vagn Berthelsen.

[Læs hele analysen](#)

[Hør Lars Koch i Orientering Søndag om "oliens forbandelse" fra den 7. januar 2010](#)

Yderligere oplysninger hos Lars Koch, Politikmedarbejder, IBIS: lk@ibis.dk, tlf: 60605831  
Vagn Berthelsen, Generalsekretær, IBIS: vb@ibis.dk, tlf: 2440 8640